

کاندیدای دوره سی ام (اول مهر ۱۳۹۷ تا پایان شهریور ۱۴۰۰)

شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران

خانم دکتر زهرا گویا

هدف از نامزد شدن برای عضویت در شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران و برنامه پیشنهادی

زهرا گویا- استاد آموزش ریاضی- دانشکده علوم ریاضی- دانشگاه شهید بهشتی

پیش درآمد

امروز- و بی اغراق همین امروز- بعد از اتمام کلاس هایم، می خواستم اسنپ بگیرم که از دانشگاه، به خانه بازگردم. ولی متوجه شدم اینترنتم وصل نمی شود. از پسرم خواهش کردم برایم ماشین بگیرد. پسرم از طریق ارسال پیامک، شماره تلفن همراه آقای راننده و شماره پلاک و مشخصات ماشین را برایم فرستاد. دو شماره سمت راست پلاک، ۶۶ بود و نمی دانم چرا بی جهت، این دو عدد در ذهنم، ۲۲ رقم خورده بود! در این بین، ماشینی جلوی پایم توقف کرد و فامیلی پسرم را گفت. من هم در حالی که سوار می شدم، شماره پلاک را دیدم و به ایشان گفتم که «نمی دانم چرا اشتباه کردم!» آقای راننده گفت که «دانشکده ریاضی است! شما هم استادین؟» گفتم «بله». گفت «۶۶ را تقسیم بر سه کردین!» و ادامه داد که «کار با اعداد، خیلی شیرین است! من عاشق ریاضی بودم، ولی مسئولیت زندگی نگذاشت درس بخوانم! هنوز از ریاضی خیلی خوشم

میاد!»

این مکالمه، بیشتر برایم حالت «مکاشفه» داشت و سؤال‌های بسیاری در ذهنم ایجاد نمود. بعد، من راجع به کتابی که تازه شروع به خواندن کرده‌ام و به نظرم خیلی شیرین است، با ایشان صحبت کردم تا به خانه رسیدم. نام کتاب، «خدمتکار و پروفیسور» است و راجع به ریاضی‌دانی است که بر اثر یک تصادف، ضربه مغزی شده و بقای هر چیزی در ذهنش، ۸۰ دقیقه است. این پروفیسور، همه چیز را در قالب زیبایی‌ها و شگفتی‌های اعداد می‌بیند و دائم در حال تولید ریاضی با اعداد است و برای این که آنها را فراموش نکند، یافته‌های هر روزش را روی برگه‌های کوچک می‌نویسد و با سنجاق، به لباسش می‌زند تا دیگر روز، کارش را ادامه دهد!

شاید خواننده محترم از خود بپرسد «خوب که چی؟! این بود هدفی که برای نامزد شدن داشتی و این است برنامه‌ای که برای آینده انجمن ریاضی ایران ارائه می‌دهی؟! چرا وقت ما را تلف کردی و نامربوط نوشتی؟!

اما...! صبر کنید! عجله نکنید و زود به قضاوت ننشینید! آیا همین یک اتفاق، نمی‌تواند نشان دهد که جامعه معمولی ایران یا حداقل بخشی از آن، از «ریاضی» و شگفتی‌هایش لذت می‌برد، ولی به دلایل زیادی، این شادی از جامعه؛ که چه عرض کنم؛ حتی از بچه مدرسه‌ای‌های ما نیز، دریغ شده است؟! آیا به عنوان اعضای جامعه ریاضی، می‌توانیم نسبت به بلایی که بر سر ریاضی که به واقع، بخش با ارزشی از میراث گرانبهای فرهنگی ماست، بی‌تفاوت باشیم؟ مگر می‌شود شاهد نادیده گرفتن این گنجینه گرانبها و پیرایه بستن به آن باشیم و از کنار آن، بی‌تفاوت بگذریم؟ منظور از پیرایه، گرفتار شدن ریاضی در چنبره تولیدها و تبلیغ‌هایی است که باعث ایجاد ترس از ریاضی، اگرچه پیدا کردن دانش‌آموزان از رفتن به سمت آن در دانشگاه، و رفته رفته متنفر شدن از ریاضی و رفتن به سوی رشته‌ها و گرایش‌های دیگر است.

با این داستان واقعی به عنوان پیش‌درآمد، اجازه دهید وارد اصل موضوع شوم.

هدف از نامزد شدن

احساس خطر می‌کنم! و به تبع آن، احساس مسئولیت می‌کنم. در این احساس، جدی و واقع‌بین هستم! تاریخ علم نشان می‌دهد که ریاضی در ایران، منحصر به خواص نبوده و در بین اقشار مختلف مردم، حضور داشته است. اما به ناگهان در سال‌های اخیر در ایران، ریاضی در مدرسه و دانشگاه، دچار بحران شده است و منصفانه نیست که تمام تقصیرها، به گردن مسئله «اشتغال» و بردن گوی ریاضی توسط رقیبان خیالی آن انداخته شود. این بحران، نیازمند مطالعات جدی و نظام‌وار و واقع‌بینانه است. راه حل ناب، از دل شناخت موقعیت و انجام پژوهش‌های متمرکز پیدا می‌شود.

برنامه پیشنهادی

- توجه به جایگاه ریاضی در آموزش عمومی و آموزش عالی، و فراتر نگرستن به مسائل مرتبط با ریاضی؛
- توجه به اهمیت نقش ریاضی در ایجاد «سواد شهروندی» در آموزش عمومی و نقش ریاضی در توسعه رشته‌های «علوم، فناوری، مهندسی و ریاضی» (STEM) در آموزش عالی؛
- پررنگ‌تر کردن حضور انجمن ریاضی ایران در عرصه جهانی؛
- استفاده از ظرفیت‌های کنفرانس‌ها و همایش‌ها و سمینارهای ریاضی برای بحث در مورد نقاط قوت و ضعف اهداف و محتوای برنامه‌های درسی ریاضی؛
- توجه ویژه به مسئله آموزش مدرسان جوان در تدریس درس‌های ریاضی دانشگاهی؛
- تسهیل سفرهای مطالعاتی برای گشودن پنجره‌های جدید به روی دانشجویان با استعداد و علاقه‌مند ریاضی، از طریق افزایش تعامل‌های علمی سطح بالای بین‌المللی؛
- جدی گرفتن برنامه درسی ریاضی مدرسه‌ای و پذیرش بخشی از مسئولیت آن توسط انجمن، به عنوان متولی اصلی ریاضیات در ایران؛
- جدی گرفتن تربیت معلم ریاضی و مشارکت معنادار با نهادهایی که به تربیت معلم ریاضی مشغول هستند.